Inleiding
De opgave om te komen tot een schone stad is groot. Hoewel we voor de gehele stad en over het jaar gezien nog steeds voldoen aan de in de begroting vastgestelde doelstelling om de stad op een gemiddeld sober niveau te reinigen, is het op meerdere probleemlocaties zeker niet schoon genoeg. De vervuiling en de hoeveelheid geproduceerd afval is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Dit komt met name door de enorme impact van statiegeldblikjes en -flesjes, de stijging van het aantal bezoekers, disfunctioneel afvalgedrag van bewoners, bezoekers en ondernemers, en de enorme hoeveelheid wegwerpverpakkingen die we gebruiken.

Met de huidige middelen voldoen we aan de afgesproken beeldkwaliteit, gemiddeld stedelijk per jaar 80% niveau B (sober). Onze middelen zijn op dit moment niet toereikend om het op alle locaties (straten, wijken, gebieden) 'sober' schoon te houden, terwijl dat wel de wens van bewoners, ondernemers, bestuurders is.

Bij de meldingen volden we niet aan de afgesproken norm. We zien een daling van het percentage tevredenheid over de afhandeling van meldingen van 58% in 2024 naar 47% in 2025 op een norm van 70%. In dezelfde periode steeg het aantal meldingen van 68.474 in 2024 naar 76.255 in 2025.

Scenario 1 – huidig niveau handhaven – 5 mln.

In de afgelopen collegeperiode zijn, naast structurele middelen, incidentele middelen toegekend om het kwaliteitsniveau op peil te houden onder de nieuwe omstandigheden met meer afvaloverlast. Om dit kwaliteitsniveau te kunnen behouden zetten we nadrukkelijk in op:

1. Slimmer en efficiënter werken met en een optimale planning, route en uitnutting van voertuigen.
2. Materieel dat ons maximaal ondersteunt in ons werk, zoals statiegeldbestendige prullenbakken en een duurzaam, betrouwbaar wagenpark.
3. Voldoende financiële middelen om de groet van de stad bij te kunnen benen, waar we nu niet volledig voor worden gecompenseerd.

Daarnaast is structurele voortzetting van deze middelen vanaf 2027 noodzakelijk. Met deze extra middelen wordt extra gereinigd, intensiveren we de reguliere zomeraanpak (onder meer het ‘treintje’), zetten we verder in op de 25 m regel en extra activatieteams en stimuleren we bewoners en ondernemers om te helpen met het schoonhouden van de stad. Wanneer deze middelen niet worden voortgezet, komt de huidige doelstelling verder onder druk te staan.

Huidig niveau	(sober)
Zwerfvuil grof	80% B
Prullenbakken	80% B
Bijplaatsingen	90% B

(in mln. €)	2027	2028	2029	2030
Structureel maken incidentele middelen	5	5	5	5

Scenario 2 – groeien naar niveau verzorgd

In dit scenario groeien we naar een verzorgd niveau. Het betekent dat we gemiddeld per jaar voor zwerfvuil grof en prullenbakken 90% B realiseren en in de 20 slechtst scorende wijken minimaal 80% B.

Niveau verzorgd		
Zwerfvuil grof	90% B	20 slechtst scorende wijken 80% B voor zwerfvuil grof en bijplaatsingen.
Prullenbakken	90% B	
Bijplaatsingen	90% B	

Om dit hogere niveau te realiseren zijn in aanvulling op de maatregelen en inzet uit scenario 1 onderstaande maatregelen nodig, die hieronder worden beschreven.

Pijler 1: Gedragsbeïnvloeding
Deze pijler richt zich op het beïnvloeden van gedrag.

Zichtbaar reinigen
20 FTE wijkverzorgers. De inzet richt zich op de 20 wijken die momenteel het laagste scoren op zwerfvuil, met als doel deze wijken naar minimaal 80% B-niveau te brengen. De wijkverzorger is van maandag tot en met vrijdag aanwezig tijdens de dagdienst (07:00–15:30), draagt opvallende kleding en beschikt over een elektrisch voertuig om zijn werkzaamheden uit te voeren.

Intensiveren medebeheer (gedragsbeïnvloeding/reinigen)
Structureel 2,5 mlj per jaar voor het stimuleren van bewoners- en ondernemersinitiatieven voor een schone stad. Dat is bijna een verdrievoudiging. Er zijn steeds meer initiatieven in de stad, deze groep verder vergroten door het aanbieden van materialen, actief helpen en inspirerende bijeenkomsten. Zo werkt de gemeente samen met bewonersgroepen, straatmanagers, ondernemers, bedrijfsinvesteringszones (BIZ’en) en adoptanten van ondergrondse afvalcontainers aan een schone stad.

Pijler 2: Regelgeving/handhaving
Deze pijler richt zich op het aanpassen van regelgeving.

Verbod op wegwerpverpakkingen (zie Havelaar)
Juridische kosten (zit wellicht al in Actieplan Afvalpreventie

Pijler 3: Randvoorwaarden/organisatie
Deze pijler richt zich op het organiseren van de juiste randvoorwaarden en een gezonde organisatie. Het huidige verzuim is met 17,4% veel te hoog. Uiteindelijk betekent dit dat er minder mensen beschikbaar zijn om de stad schoon te houden.

Uitbereiding groepsleiders
20FTE groepsleiders. Een kleinere span of control stelt groepsleiders in staat medewerkers beter te begeleiden, werkdruk te monitoren en vroegtijdig problemen te signaleren, wat het ziekteverzuim verlaagt en de betrokkenheid en productiviteit verhoogt.

Vergroten analysekracht

10 FTE analisten. Bedenken en uitvoeren data-geïnformeerd werken. Bijna iedereen werkt op straat en we kunnen daardoor moeilijk verbeteringen realiseren. Oplossing: voldoende analysekracht organiseren om vernieuwingen te bedenken en implementeren. Kwaliteit basisdienstverlening gaat omhoog door gerichter te werken op basis van data uit meldingen en (sensor)data.

ICT
Opgave beter in beeld zodat er gerichter ingezet kan worden en meldingen worden voorkomen.
Routes standaard en meldingen en veranderende omstandigheden, in samenhang met A&G (en THOR?).

NB: bedragen indicatief

(in mln. €)	2027	2028	2029	2030
Structureel maken incidentele middelen	5	5	5	5
Zichtbaar reinigen	2	2	2	2
Intensiveren medebeheer	2,5	2,5	2,5	2,5
Verbod wegwerpverpakkingen	pm	pm	pm	pm
Uitbereiding groepsleiders	2	2	2	2
Vergroten analysekracht	1,2	1,2	1,2	1,2
ICT	pm	pm	pm	pm

Verwachting resultaat maatregelen

	2027	2028	2029	2030
Reguliere maatregelen, waaronder - Verzuimaanpak - Uitvoeren gebiedsopgaven - Statiegeldaanpak Maatregelen sober niveau - Structureel maken incidentele middelen	*Gemiddeld stedelijk per jaar, en in minimaal 50% van de gebieden:* ▪ *Zwerfvuil grof 80% B* ▪ *Prullenbakken 80% B* ▪ *Bijplaatsingen 90% B*	*Gemiddeld stedelijk per maand, en in minimaal 50% van de gebieden:* ▪ *Zwerfvuil grof 80% B* ▪ *Prullenbakken 80% B* ▪ *Bijplaatsingen 90% B*	*Gemiddeld stedelijk per jaar, in alle gebieden:* ▪ *Zwerfvuil grof 80% B* ▪ *Prullenbakken 80% B* ▪ *Bijplaatsingen 90% B*	*Gemiddeld per maand in alle gebieden:* ▪ *Zwerfvuil grof 80% B* ▪ *Prullenbakken 80% B* ▪ *Bijplaatsingen 90% B*
Extra maatregelen verzorgd niveau - Zichtbaar reinigen - Intensiveren medebeheer (gedragsbeïnvloeding/reinigen)	*Gemiddeld stedelijk per jaar, en in minimaal 50% van de gebieden:* ▪ *Zwerfvuil grof 80% B* ▪ *Prullenbak*	*Gemiddeld stedelijk per jaar in alle gebieden:* ▪ *Zwerfvuil grof 80% B* ▪ *Prullenbakken 80% B* ▪ *Bijplaatsin*	*Gemiddeld per jaar, in 50% van de gebieden:* ▪ *Zwerfvuil grof 80% B* ▪ *Prullenbakken 80% B* ▪ *Bijplaatsingen 90% B*	*Gemiddeld per maand in alle gebieden:* ▪ *Zwerfvuil grof 80% B* ▪ *Prullenbakken 80% B* ▪ *Bijplaatsingen 90% B*

- Uitbereiding groepsleiders - Vergroten analysekracht - Toekomstbestendig maken ICT	*ken 80% B* ▪ *Bijplaatsingen 90% B*	*gen 90% B*		
	20 slechtst scorende wijken minimaal 70% B voor zwerfvuil grof en bijplaatsingen.	20 slechtst scorende wijken minimaal 75% B voor zwerfvuil grof en bijplaatsingen.	20 slechtst scorende wijken minimaal 80% B voor zwerfvuil grof en bijplaatsingen.	20 slechtst scorende wijken minimaal 80% B voor zwerfvuil grof en bijplaatsingen.